

Paterskerk

Halle, Vlaams-Brabant

2023G283

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

VLAAMS ERFGOED CENTRUM [VEC]

2440 GEEL

LIESDONK 5

AUTEUR:

Kim Aluwé

ERKEND ARCHEOLOOG:

K. Aluwé (OE/ERK/Archeoloog/2021/0029)

© Vlaams Erfgoed Centrum VEC, Geel, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum VEC. Vlaams Erfgoed Centrum VEC aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
1.4 Programma van maatregelen voor een archeologische werfbegeleiding	7
1.4.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	7
1.4.2 Onderzoekstechnieken en -methoden en-strategieën	8
1.4.3 Competenties uitvoerders	11
1.4.4 Risicofactoren	11
1.4.5 Kostenraming en geschatte duur	11
1.4.6 Randvoorwaarden	11
1.4.7 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	11
BIBLIOGRAFIE	12
BIJLAGE	13

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de renovatie en herbestemming van de Paterskerk te Halle. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 792m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt >100m².

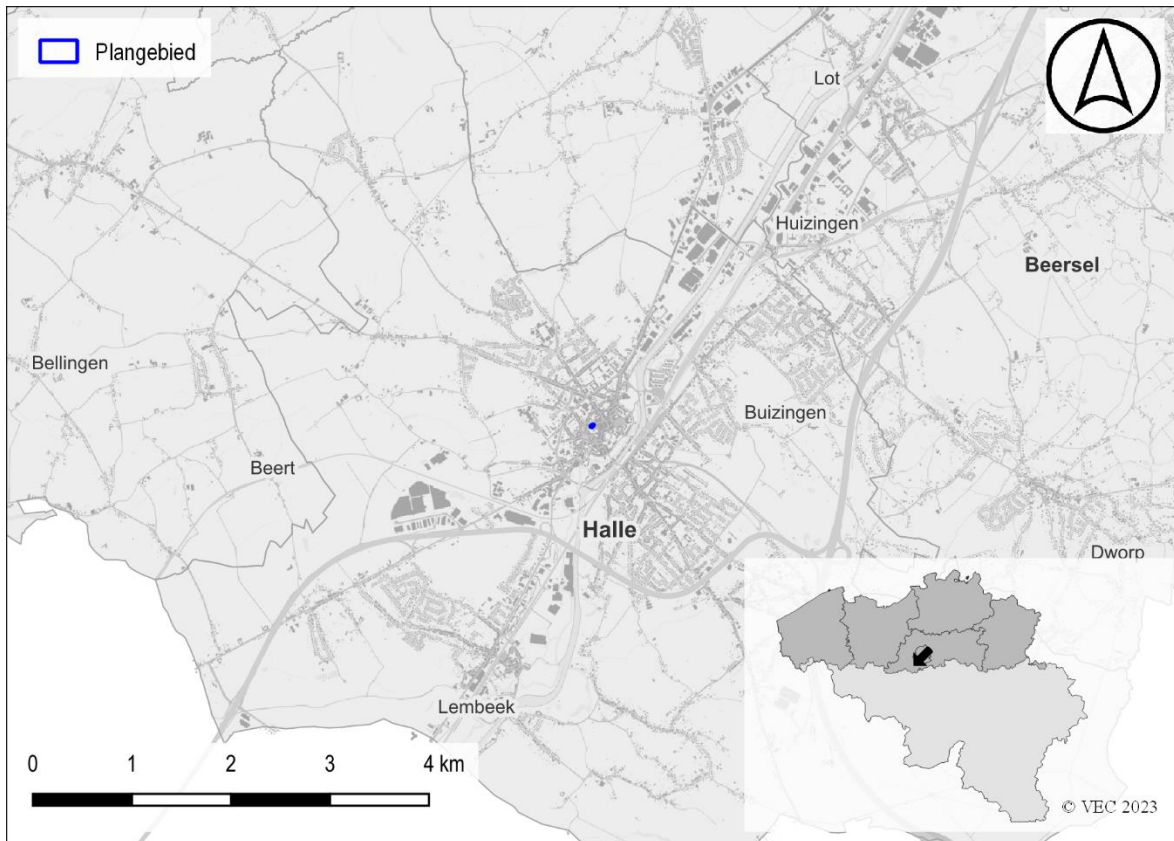
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde. Het plangebied situeert zich binnen een vastgestelde archeologische zone, nl. de historische stadskern van Halle. De Paterskerk maakt tevens deel uit van het als bouwkundig erfgoed vastgesteld Recolletenklooster en ligt binnen het beschermde stadsgezicht van Halle. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 100 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 300 m² bedraagt.

VLAAMS ERFGOED CENRTRUM [VEC] is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie en aansluitend landschappelijk bodemonderzoek op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

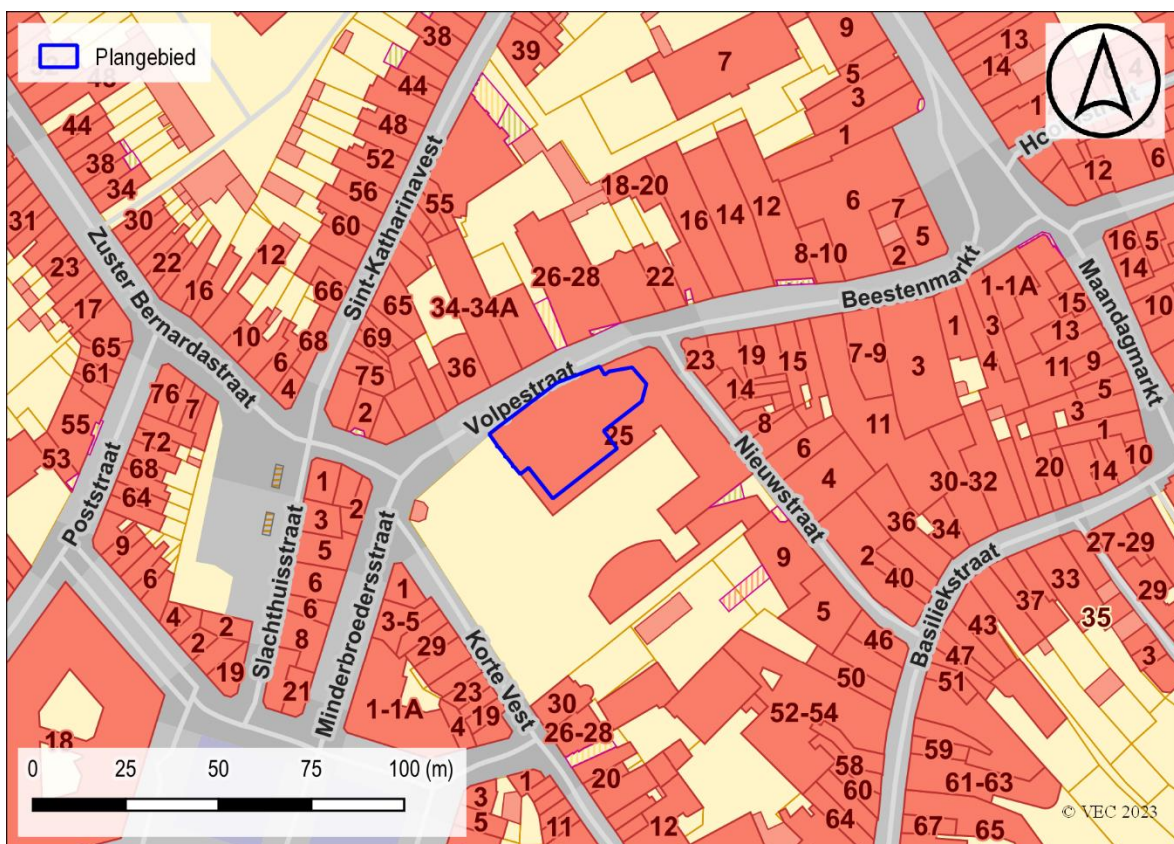
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2023G283	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0071	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 140504	Y ₁ : 158324
	X ₂ : 140560	Y ₂ : 158370
KADASTER	Halle, 1 AFD/Halle, Sectie G, nrs. 89F, 89G, 94E, 94F	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Volpestraat 25, 1500 Halle + Figuur 1	
OPZET INITIATIEFNEMER	Renovatie en herbestemming Paterskerk	

Figuur 1: Situering ruime omgeving projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de restauratie en herbestemming van de Paterskerk te Halle. De bodemingrepen beperken zich tot het plaatsen van vloerkanalen voor de ventilatie en het plaatsen van vloerverwarming. De vloerkanalen voor de ventilatie zorgen voor een maximale verstoring van 70cm diep en 35cm breed. Een vloerverwarming wordt zeer gespreid aangelegd over de gehele oppervlakte van de kerk, uitgezonderd de zone van het koor. Hiervoor wordt er 45cm diep uitgegraven.

Het plangebied bevindt zich in de stedelijke agglomeratie van Halle, op het einde van de lager gelegen Zennevallei. De ligging van het plangebied op de rand van de Zennevallei wordt duidelijk als er ingezoomd wordt op het DTM waarbij het plangebied ingesloten wordt door lager gelegen valleigronden in het oosten en hoger gelegen plateaugronden in het westen. Het plangebied bevindt zich volgens de Tertiair Geologische kaart ter hoogte van afzettingen van het Cambrium. Volgens de Quartair geologische kaart werden de tertiaire afzettingen in het Weichseliaan in eerste instantie afgedekt door fluviatiele afzettingen, gevolgd door eolische afzettingen in het Weichseliaan (profieltype 3). De bodemkaart toont ter hoogte van het plangebied een antropogene, bebouwde bodem.

De oudste historische kern van Halle is gelegen op de linkeroever van de Zenne. De ligging nabij de Zenne en twee belangrijke wegen heeft zonder twijfel bijgedragen tot de ontwikkeling en groei van de stad. Op basis van verschillende hypothesen wordt de stichting van Halle in de 7de-8ste eeuw gesitueerd. Een stadskeure wordt in 1225 verleend door Johanna, gravin van Vlaanderen en Henegouwen.

Het projectgebied is gelegen binnen de 14de-eeuwse stadsomwalling van Halle. Op de oudste historische kaarten kan bebouwing herkend worden langsheen de Volpestraat. Vanaf de 17de eeuw wordt de Nieuwstraat aangelegd en verschijnt het Recolettenklooster met op het plangebied zelf de Paterskerk. In 1868 verwoestte een stevige brand een groot deel van de Paterskerk. Bij de renovatie na de brand vergrootte de kerk langs de tuinzijde met een derde beuk (de zuidelijke zijbeuk). Tussen 1906 en 1912 werd de kerk nogmaals onder handen genomen. Het dak werd omgevormd tot een kruisdak. De zijbeuken kregen elk een afzonderlijk zadeldak. In de tweede helft van de 20ste eeuw vonden geregeld herstellings- en plaatselijke restauratiewerken plaats.

De kennis met betrekking tot het pre-middeleeuws verleden is voor Halle zeer beperkt. Tot deze oudste periodes behoren een tiental vuursteenfragmenten, een kuil uit de ijzertijd en bewoningssporen uit de Karolingische periode. De meeste archeologische resten werden aangetroffen bij archeologisch onderzoek binnen de middeleeuwse stadsomwalling en dateren uit de middeleeuwen/Nieuwe Tijd.

1.3 Gemotiveerd advies

Het projectgebied is gelegen binnen de 14de-eeuwse stadsomwalling van Halle. Op de oudste historische kaarten kan bebouwing herkend worden langsheen de Volpestraat. Het projectgebied ligt in de late middeleeuwen ter hoogte van de woningen langsheen de Volpestraat. Onder de kerk kunnen mogelijks sporen van deze bebouwing bewaard gebleven zijn.

Vanaf de 17de eeuw wordt de Nieuwstraat aangelegd en verschijnt het Recolettenklooster met op het plangebied zelf de Paterskerk. In 1868 verwoestte een stevige brand een groot deel van de Paterskerk. Bij de renovatie na de brand vergrootte de kerk langs de tuinzijde met een derde beuk (de zuidelijke zijbeuk). Tussen 1906 en 1912 werd de kerk nogmaals onder handen genomen. Het dak werd omgevormd tot een kruisdak. De zijbeuken kregen elk een afzonderlijk zadeldak. In de tweede helft van de 20ste eeuw vonden geregeld herstellings- en plaatselijke restauratiewerken plaats.

Onder de huidige vloer kunnen sporen van de verschillende kerkfasen en sporen van de grote brand in 1868 worden verwacht. Ook begravingen zijn in een kloosterkerk niet ongewoon. De zuidelijke beuk werd pas later ingericht en maakte eerst deel uit van de kloostertuin. Binnen de kloostertuin kunnen verschillende afvalstructuren of waterputten verwacht worden. Ook van de mogelijke kloostergang die hier op de atlas van Buurtwegen gesitueerd wordt, kunnen sporen bewaard gebleven zijn.

De bodemingrepen beperken zich tot het plaatsen van vloerkanalen voor de ventilatie en het plaatsen van vloerverwarming. De vloerkanalen voor de ventilatie zorgen voor een maximale verstoring van 70cm diep en 35cm breed. Een vloerverwarming wordt zeer gespreid aangelegd over de gehele oppervlakte van de kerk, uitgezonderd de zone van het koor. Hiervoor wordt er 45cm diep uitgegraven. Hoewel deze bodemingrepen beperkt zijn in diepte en breedte, kunnen ze wel degelijk een deel van het archeologisch bodemarchief verstoren. Hierbij zullen vooral eventuele sporen van eerdere kerk- of kloosterfasen, begravingen of resten van de grote brand die zich net onder de huidige kerkvloer bevinden bedreigd worden.

De geplande werken kunnen een impact hebben op het kennispotentieel van eventuele archeologische waarden binnen het plangebied. De aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, de karakteristieken en de bewaringstoestand van een eventuele site nog onvoldoende zijn vastgesteld, daarom is verder onderzoek nodig. Omwille van de aard van de werken in smalle sleuven binnen een bestaande kerk tot een beperkte diepte, wordt geopteerd voor een archeologische werfbegeleiding/opgraving bij het aanleggen van de vloerkanalen voor de ventilatie en het graven van de sleuven voor het plaatsen van vloerverwarming. Zo kunnen eventuele sporen van eerdere kerk- of kloosterfasen, begravingen of resten van de grote brand die zich net onder de huidige kerkvloer bevinden, meteen geregistreerd worden indien deze aanwezig zouden zijn.

1.4 Programma van maatregelen voor een archeologische werfbegeleiding

1.4.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Er is voor het plangebied een verwachting van resten uit perioden die zich kenmerken door een sporenniveau. Meer specifiek bevindt het plangebied zich binnen de 14de-eeuwse stadsomwalling van Halle en zijn op de oudste historische kaarten woningen zichtbaar op het plangebied. In de 17de eeuw wordt op het plangebied het Recolettenklooster met de Paterskerk ingericht. Deze kerk wordt meermaals gerenoveerd of uitgebreid zoals na een grote brand in 1868. Het is echter onduidelijk of er nog resten/sporen van deze of voorgaande bebouwingsfasen of eventueel begravingen bewaard gebleven zijn onder de huidige kerkvloer. Er is dus nog geen zekerheid over de aan-of afwezigheid van een archeologische site.

De bodemingrepen beperken zich tot het plaatsen van vloerkanalen voor de ventilatie en het plaatsen van vloerverwarming, verspreid in de kerk (uitgezonderd de zone van het koor). Het is ter hoogte van deze bodemingrepen dat verder onderzoek door middel van een archeologische werfbegeleiding wordt geadviseerd. Dit betekent dat bij de civiele werkzaamheden aangetroffen vondsten of archeologische sporen worden geregistreerd en worden gedocumenteerd.

Ten behoeve van de werfbegeleiding zijn de volgende algemene onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe is de opbouw van het profiel (lithologische laagopenvolging en bodemhorizonten)?
- In welke mate en waar is de bodem in het plangebied verstoord?
- Wat is de ruimtelijke verspreiding van vondsten en de grondsporen?
- Welke specifieke activiteiten zijn hier uitgevoerd?
- Hoe kunnen de vindplaatsen worden getypeerd?
- Hoe verhouden de resultaten zich tot andere vindplaatsen? Wijkt het beeld af? Zo ja, waarom?
- Wat is de aard van de archeologische resten?
- Wat is de bewaringstoestand van de archeologische resten?
- Wat is de datering van de archeologische resten en is er sprake van een fasering?
- Wat is de ruimtelijke inrichting van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen?
- Is er een verwachting dat buiten het nu onderzochte gebied nog resten van de eventuele vindplaats aanwezig zijn en wat is de verwachting over de fysieke en inhoudelijke kwaliteit daarvan?

Specifiek voor het plangebied kunnen de volgende onderzoeksvragen gesteld worden:

- Kunnen er sporen worden herkend van de bewoning langsheen de Volpestraat die de bouw van de kerk vooraf gingen? Wat kunnen deze sporen leren over de geschiedenis van de stad Halle in de volle en late middeleeuwen?
- Zijn er sporen aanwezig van eerdere kerk- of kloosterfasen? Kunnen deze een beter inzicht verschaffen over de geschiedenis van het klooster?

1.4.2 Onderzoekstechnieken en -methoden en-strategieën

De werfbegeleiding is een bijzondere vorm van de archeologische opgraving. Ze is daardoor onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als de opgraving. De werfbegeleiding heeft als doel om het archeologische bodemarchief maximaal te registreren en te onderzoeken, daar waar een volwaardige archeologische opgraving niet mogelijk of opportuun is. In dit geval is er nog geen zekerheid over de aanwezigheid van een site en is het adviseren van een opgraving niet opportuun. De werfbegeleiding betracht steeds zo maximaal mogelijk de technieken van een archeologische opgraving te benaderen. Het archeologisch onderzoek beperkt zich tot de maximale ontgravingen die gedaan zullen worden ten bate van de civieltechnische werkzaamheden.

De werkzaamheden bestaan uit de volgende onderdelen:

- Afstemmen met civieltechnische aannemer en opdrachtgever over inpassen archeologie in het werkproces in een voorafgaand overleg met de erkend archeoloog.
- Archeologische begeleiding van de aanleg van de sleuven voor het plaatsen van vloerkanalen voor de ventilatie en het plaatsen van vloerverwarming

Het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede praktijk, specifiek zoals verwoord in de hoofdstukken 15 t/m 22. Voor de begeleiding worden twee personen ingezet: een veldwerkleider en een assistent-archeoloog.

De begeleiding heeft betrekking op het navolgen van alle bodemingrepen en beperkt zich enkel tot niveau tot waar de werken reiken. Indien tijdens de werkzaamheden archeologische sporen of vondsten worden aangetroffen, worden de archeologisch medewerkers voldoende tijd en ruimte geboden om deze sporen en vondsten gedegen te registreren en bergen conform de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeken, registreren en bergen van sporen of vondsten kan mogelijk tot vertraging van de bouwwerken leiden. Op voorhand dient dit duidelijk met de civieltechnische aannemer en de opdrachtgever besproken te worden.

Het uitbreken van de bestaande vloeren/verhardingen dient te gebeuren met een zo min mogelijke aantasting van het onderliggende bodemarchief. Het verwijderen van de vloeren/verhardingen geschied op een dusdanige wijze dat potentiële archeologische sporen(niveaus) niet verstoord raken. Het is daarmee van belang dat bij het verwijderen van de vloeren/verhardingen geen onnodige ontgravingen plaatsvinden in de ongeroerde bodem. De vloer dient voorzichtig “opgetild” te worden, waarbij de bak van de graafmachine zoveel mogelijk horizontaal gehouden wordt. Het is niet toegestaan om even diep vertikaal in te steken of vrij te graven om meer ruimte te krijgen.

De archeologische begeleiding behelst het documenteren van de archeologische waarden in de uit te graven zone. Tijdens het afgraven wordt het vlak gecontroleerd op grondsporen, muurwerk en vondsten. Er wordt steeds eerst een vlak aangelegd op het niveau waarop de grondsporen zich duidelijk aftekenen. Dit vlak wordt volledig geregistreerd. Grondsporen worden gecoupeerd en afgewerkt. Vervolgens kan verder verdiept worden naar het gewenste niveau van de civieltechnisch uitvoerder.

Muurwerk wordt aan beide zijden tot op het vlakniveau of maximale uitgravingdiepte blootgelegd. De insteek en de oversnijdingen van het muurwerk worden in het vlak gedocumenteerd. Van het vrijgelegde muurwerk wordt de funderingswijze (indien de onderkant van het muurwerk wordt bereikt) en het aantal versnijdingen vastgesteld. Hierbij wordt van zowel de bovenzijde, onderzijde als iedere versnijding een hoogtemaat bepaald. Ook worden hoogtematen ingemeten aan het begin en aan het eind van de betreffende muur, alsmede op hoeken en/of aanhechtingen. Alle bouwkundige details worden gefotografeerd, vastgelegd en beschreven. Van alle bakstenen sporen en constructies wordt het baksteenmateriaal beschreven, formaten opgemeten, indien mogelijk een 5 of 10 lagen maat genoteerd, het metselverband beschreven, de relatie met aangrenzend muurwerk gedocumenteerd. Bij natuurstenen sporen worden verschillende steenformaten opgemeten, en wordt gelet op eventuele verbrandingssporen.

Diepe sporen, zoals waterputten en beerputten, worden onderzocht tot op de maximale ontgravingsdiepte van de werken. Indien mogelijk wordt de onderkant van deze sporen bepaald door middel van een boring, en worden uit de boorkern geschikt lijkende vullingen bemonsterd voor botanisch onderzoek. Na onderzoek worden deze sporen afgedekt met worteldoek en zand, voordat de civieltechnische werken verder kunnen plaatsvinden.

Indien de archeologische begeleiding moet worden opgeschaald (inzet van meer mensen, intensievere bemonstering, enz.), dan zal dit in overleg met de opdrachtgever en de civieltechnische aannemer plaatsvinden. Er dient voldoende tijd voorzien te worden wanneer er archeologische resten en sporen aangetroffen worden. Het is namelijk van groot belang dat alle sporen en resten correct onderzocht en geregistreerd kunnen worden, zoals hierboven beschreven wordt. Dit dient op voorhand duidelijk afgesproken te worden met de civieltechnische aannemer en opdrachtgever.

Monstername

Kansrijke sporen voor zowel het aantreffen van verkoolde als onverkoolde resten worden ruim bemonsterd. Diepe sporen en sporen die onder de grondwaterstand zijn bewaard, worden standaard bemonsterd voor archeobotanisch onderzoek.

Afvalkuilen die verband houden met ambachtelijke activiteiten, zoals bijvoorbeeld het leerlooien, dienen volledig bemonsterd te worden. Een specialist kan nadien bepalen welke monsters interessant zijn voor verder specialistisch onderzoek.

Indien houten structuren aanwezig zijn, worden hiervan houtmonsters genomen ten behoeve van houtsoortbepaling, bewerkingssporen en dendrochronologisch onderzoek.

Sporen met houtskool, fosfaatverkleuringen, organische of anderszins opvallende vulling dienen bemonsterd te worden ten behoeve van macroresten onderzoek, dateringonderzoek en/of pollenonderzoek.

Wanneer de sporen daartoe geschikt zijn, moeten alle sporen van één en dezelfde structuur bemonsterd worden ten behoeve het verzamelen van macroresten. Voor deze systematische monstername dient een specialist in het veld geraadpleegd te worden. Waterputten, beerputten, afvalkuilen, sporen met verbrande resten en haardplaatsen dienen te worden bemonsterd onder het oxydatie-reductie-niveau, indien dit vanaf het aanlegvlak mogelijk is. Zo niet, dan vervalt deze eis.

De vulling van complete of bijna complete potten en aankeeksel op pot(scherven), dient gezeefd te worden ten behoeve van ecologisch en archeozoologisch onderzoek.

Archeologierapport

Na het veldwerk en na de technische uitwerking zoals hieronder omschreven, wordt door de projectleider- zo nodig na specialistisch advies - een archeologierapport opgesteld volgens paragraaf 23.4 van de Code van Goede Praktijk, met hierin een voorstel voor de te waarderen monsters en een waardering van sporen en vondstmateriaal en een voorstel voor analyse.

- In het Archeologierapport worden de bevindingen van het veldwerk samengevat en eventuele afwijkingen ten opzichte van de Archeologienota verantwoordt.
- In het Archeologierapport wordt een voorstel gedaan voor nadere waardering en analyse van sporen, monsters en vondsten (waaronder laboratoriumonderzoek).
- In het Archeologierapport wordt een voorstel gedaan welke vondsten en monsters niet bewaard (gedeponeerd) hoeven te worden.
- In het Archeologierapport wordt een voorstel gedaan voor de (uiteindelijke) conservering van kwetsbare objecten.
- In het Archeologierapport wordt een voorstel gedaan voor de opzet van het eindrapport, waaronder de keus van de te tekenen, te fotograferen en af te beelden objecten.
- In het Archeologierapport wordt aangegeven in welke mate de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden en of voor de uitwerking gewijzigde of aanvullende onderzoeksvragen gesteld moeten worden.
- In het Archeologierapport wordt aangegeven of aanvullende of gewijzigde eisen gesteld moeten worden aan de hieronder genoemde eisen van conservering.
- Na bekrachtiging van het Archeologierapport door Onroerend Erfgoed geeft de vergunningvrager opdracht tot uitwerking, rapportage en conservering volgens het vastgestelde Archeologierapport, rekening houdende met de vastgestelde termijn voor oplevering van het concept-eindrapport.

Voorstel over bewaren en deponeren van het archeologisch ensemble

De conservatie en bewaring van vondsten en monsters zal moeten voldoen aan de specificaties in de hoofdstukken 26 t/m 31 van de Code van Goede Praktijk. In het Archeologierapport zal een voorstel gedaan worden welke vondsten en monsters worden geanalyseerd en/of worden bewaard.

1.4.3 Competenties uitvoerders

Het onderzoek dient uitgevoerd te worden door een veldwerkleider met ervaring stadskernonderzoek en materiële cultuur uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd, in combinatie met een assistent-archeoloog en een aardkundige met ervaring met betrekking tot de bodem- en sedimenttypes die in het projectgebied voorkomen. Daarnaast is bij alle relevante beslissingen een erkend archeoloog in het veld aanwezig.

1.4.4 Risicofactoren

Het personeel dient zich te houden aan de veiligheidsvoorschriften van de civieltechnisch aannemer. Het archeologisch veldteam valt onder diens verantwoordelijkheid. Het team dient rekening te houden met bewegingen van zwaar materieel op het terrein, evenals met het werken met een kraanmachinist met weinig ervaring in archeologisch onderzoek.

1.4.5 Kostenraming en geschatte duur

De kostprijs en duur van de begeleiding is in grote mate afhankelijk van de voortgang van de werken en de exacte locatie van de sleuven voor ventilatiekanalen en vloerverwarming. Daarom kan geen nauwkeurige inschatting gemaakt worden van de kostprijs en tijdsduur.

1.4.6 Randvoorwaarden

Wanneer er archeologische resten en sporen aangetroffen worden, dient nader bekeken te worden of er een noodzaak en/of mogelijk is tot het behoud in situ. Wanneer behoud in situ inderdaad wenselijk is, dient besproken te worden wat de meest geschikte maatregelen hiervoor zijn (Is het voldoende om de resten af te dekken met een doek of dient er ook extra zand voorzien te worden?). Bij voorkeur wordt er een buffer voorzien rond de aanwezige resten, maar dit dient ter plaatse bekeken te worden samen met de civieltechnische aannemer en opdrachtgever.

Een situatie waarin in situ behoud overwogen dient te worden, is wanneer er behoudenswaardige muurfragmenten aangetroffen worden. Bij het uitbreken van deze dieperliggende structuren worden aanpalende sporen namelijk ook aangetast en dit dient ten allen tijde vermeden te worden. Wanneer er toch dient overgegaan te worden tot het uitbreken van deze structuren, is het belangrijk dat dit gebeurt met een zo klein mogelijke impact op het omliggende bodemarchief en onder nauwe begeleiding van de archeoloog.

1.4.7 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat een afwijking noodzakelijk dan wordt dit gemotiveerd beschreven in de nota.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering ruime omgeving projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

